

Trần Nguyên Hãn coi tướng sai

Lê Anh Chí

Dàn Bài :

- I) Trần Nguyên Hãn coi tướng
- II) Tướng Việt Vương Câu Tiễn
- III) Tướng vua Lê Thái Tổ
- IV) Tướng vua Lê không giống Câu Tiễn
- V) Hành động vua Lê khác Câu Tiễn
- VI) **Tướng mũi của vua Lê: đại nạn năm 49, 50 tuổi**
- VII) **Trần Nguyên Hãn** phê bình sai tướng của vua : **phạm tội khi quân**
- VIII) Sai lầm của sử gia và người đọc sử : cả tin
- IX) **Đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn !**
- X) Điểm son của Trần Nguyên Hãn: không kháng cự và tự tử
- XI) Vua Lê không có tru di tam tộc, không có giết Trần Nguyên Hãn
- XII) **Nguyễn Trãi vẫn được tin dùng**
- XIII) Thánh ý của vị minh quân trẻ tuổi Lê Nhân Tông
- XIV) Con thứ của Trần Nguyên Hãn làm quan to và lâu dài
- XV) Độ lượng của vua Lê : không tru diệt con cháu nhà Trần
- XVI) **Vua Lê mang tiếng ác vì Trần Nguyên Hãn coi tướng sai !**
- XVII) Còn nhiều phê bình sai lầm về vua Lê, vị đại anh hùng. . .

Bài luận này là bài đầu tiên trong loạt bài tôi minh oan cho vua Lê, vị đại anh hùng . . .

Từ mấy mươi năm nay, tôi rất bất bình khi đọc những lời sách vở, báo chí, thiên hạ chửi bới vua Lê . Họ chửi vua thậm tệ ; cứ như vua Lê là kẻ thù của dân tộc không bằng !

Tất cả đều bắt nguồn từ việc Trần Nguyên Hãn coi tướng sai.

Và sai lầm của sử gia và người đọc sử: cả tin. Tin gì ? _Tin việc coi tướng và cứ tin đại rằng Trần Nguyên Hãn coi tướng đúng !

Tôi sẽ chứng minh : Trần Nguyên Hãn coi tướng sai.

Và đưa ra một sự kiện hiển nhiên : **Đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn ! (tội mưu phản) . . .**

I) Trần Nguyên Hãn coi tướng

Trần Nguyên Hãn thường nói rằng vua Lê có tướng mũi chim ưng , giống tướng Việt Vương Câu Tiễn, có thể cùng ở lúc hoạn nạn, mà không thể chung sống khi thành công

Sau đây ta hãy xem tướng Việt Vương Câu Tiễn như thế nào, tướng vua Lê Thái Tổ ra sao có giống Câu Tiễn không, phúc họa hành động hai người có giống nhau không.

II) Tướng Việt Vương Câu Tiễn

Tướng Việt Vương Câu Tiễn là : **môi dài mỏ quạ.**

Trích Đông Châu Liệt Quốc:

{{ Có người đưa cho Văn Chung một bức thư, Văn Chung mở ra xem, tức là bức thư của Phạm Lãi . Thư rằng:

"Vua Ngô có nói: giống thỏ đã hết thì chó săn tất bị mổ, địch quốc đã diệt thì mưu thần cũng chẳng còn", ngài không nhớ hay sao ? **vua Việt môi dài mỏ quạ, là người nhẫn tâm mà ghét kẻ có công** . Cùng ở lúc hoạn nạn thì được, chứ cùng ở lúc an lạc thì không được, nếu ngài không đi, tất có tai vạ".

}}

Theo Phạm Lãi :

_ vua Việt môi dài mỏ quạ, là người nhẫn tâm mà ghét kẻ có công

III) Tướng vua Lê Thái Tổ

Sách sử chép về tướng vua Lê Thái Tổ như sau : mặt rồng, tướng đi như rồng như cọp.

(Trừ vài ông vua như Uy Mục, Tương Dực, sách sử chép về **tướng của tất cả vua Lê** , kể cả các vua thời Trung Hưng: mặt rồng).

Đại Việt Sử Ký Toàn Thư :

{{ Vua sinh ra, thiên tư tuấn tú khác thường, thần sắc tinh anh kỳ vĩ, mắt sáng, miệng rộng, mũi cao, trên vai có một nốt ruồi, tiếng nói như chuông, dáng đi tựa rồng, nhịp bước như hổ, kẻ thức giả đều biết vua là bậc phi thường. }}

Đại Việt Thông Sử :

{{ Khi lớn tuổi, ngài thông minh dũng lược, độ lượng hơn người, vẻ người tươi đẹp hùng vĩ, mắt sáng mồm rộng; sống mũi cao, xương mi mắt gồ lên; bả vai bên tả có 7 nốt ruồi, bước đi như rồng như hổ; tiếng nói vang vang như tiếng chuông. Các bậc thức giả biết ngay là một người phi thường. }}

"Mắt sáng mồm rộng; sống mũi cao, xương mi mắt gồ lên"; Trần Nguyên Hãn nói rằng vua Lê có tướng mũi chim ưng. Như vậy thì vua Lê có mũi hơi quặp mà thôi !

IV) Tướng vua Lê không giống Câu Tiễn

Tướng vua Lê không giống Câu Tiễn chút nào.

Tướng Việt Vương Câu Tiễn là : **môi dài mỏ quạ.**

Tướng vua Lê Thái Tổ: mặt rồng, chỉ có mũi hơi quặp mà thôi .

"Môi dài mỏ quạ" thì quả là tướng xấu, còn mũi quặp thì thỉnh thoảng tôi thấy mấy ông Tổng Thống đời nay có tướng này.

Tướng pháp thường nói về sự giàu nghèo, sang hèn của một người ; ít khi nói đến tính tình. Muốn biết tính tình, phải nhìn thần sắc ; như Lưu Bang nhà Hán tướng rất đẹp, nhưng là kẻ giết hại công thần số 1.

Thần sắc vua Lê ra sao ?

_Đại Việt Sử Ký Toàn Thư : {{ thiên tư tuấn tú khác thường, thần sắc tinh anh kỳ vĩ, . . . }}

_Đại Việt Thông Sử : {{ độ lượng hơn người, vẻ người tươi đẹp hùng vĩ . . . }}

V) Hành động vua Lê khác Câu Tiễn

Hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn.

Trích Đông Châu Liệt Quốc:

{{ Câu Tiễn bảo Bá Hi rằng:

- Nhà ngươi là quan thái tử nước Ngô, ta đây không dám xem nhà ngươi là bề tôi . Vua nhà ngươi ở Dương Sơn, sao nhà ngươi không đi theo ?

Bá Hi thẹn mà lui ra . **Câu Tiễn sai lực sĩ bắt mà giết đi, lại giết cả gia tộc** mà bảo rằng:

- Thế là ta báo thù cho Ngũ Viên đó!

}}

Đây là cách Câu Tiễn cư xử với Bá Hi , (Câu Tiễn hối lộ Bá Hi , do đó Bá Hi nói giúp với vua Ngô để cứu mạng Câu Tiễn). Xin nhớ rằng:

_Câu Tiễn lại giết cả gia tộc.

Tàn nhẫn quá lắm!

Trích Đông Châu Liệt Quốc:

{{ **Câu Tiễn không ban thưởng cái công diệt Ngô, lại không chia cho các quan một thước đất nào cả, lại không muốn thân cận với công thần** . Kế Nghê giả cách điên dại, rồi xin từ chức . Bọn Duệ Dung cũng nhiều người cáo lão . Văn Chủng nhớ lời nói của Phạm Lãi, cáo ốm không vào triều .

}}

Đó là với các công thần (Phạm Lãi đã trốn đi). Riêng Văn Chủng thì . . .

Trích Đông Châu Liệt Quốc:

{{ Một hôm, Câu Tiễn đến thăm bệnh Văn Chủng . Văn Chủng làm ra đang ốm nặng, gượng dậy mà nghênh tiếp . Câu Tiễn liền cởi thanh kiếm ra mà ngồi, bảo Văn Chủng rằng:

- Ta nghe người chí sĩ không lo cái thân mình chết, mà lo cái đạo mình không hành được . Nhà ngươi có bảy thuật, ta mới thi hành có ba đã diệt được Ngô; còn thừa bốn thuật, nhà ngươi định dùng làm gì ?

Văn Chủng nói:

- Tôi cũng không biết dùng làm gì được .

Câu Tiễn nói:

- Hay nhà ngươi đem bốn thuật ấy mà mưu hộ cho tiên nhân nước Ngô ở dưới âm phủ, phỏng có nên chăng ?

Câu Tiễn nói xong, lên xe đi về, bỏ lại thanh kiếm ở chỗ ngồi . Văn Chủng cầm lấy xem thì trên vỏ

kiếm có hai chữ "Chúc lâu" tức là thanh kiếm của Phù Sai đưa cho Ngũ Viên để tự tử khi trước .

Văn Chung ngửa mặt lên trời mà than rằng:

- Cổ nhân có câu "on to không báo" . Ta không nghe lời Thiệu Bá đến nỗi bị giết, chẳng cũng ngu lắm ru!

Văn Chung lại cười mà nói rằng:

- Các nhà bình luận đời sau tất đem ta sánh với Ngũ Viên, thế thì ta còn oán hận gì nữa!

Văn Chung nói xong, liền cầm kiếm tự tử . Câu Tiễn nghe tin Văn Chung chết, mừng lắm, đem ra chôn ở Ngọa Long Sơn .

}}

Đề ý rằng Câu Tiễn khơi khơi bức tử Văn Chung : hoàn toàn không có viện cớ gì để giết vị đại công thần này !

Tàn nhẫn quá lắm!

Hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn.

Độc giả có ngạc nhiên lắm không, nếu tôi tuyên bố rằng vua Lê trọng dụng nhân tài, trọng đãi công thần?

Hãy nói về công thần . Quả vậy vua Lê trọng đãi công thần : Có hơn 200 công thần và 93 đại công thần , họ đều được chức tước lớn, con cháu được thế tập làm quan , được thưởng ruộng đất.

Nhà vua còn chế thêm :

_ngoài 4 chức Tam Công, 4 Tam Cô, còn thêm chữ 'đại', để thành các chức : đại tư đồ, đại tư mã vv . . .

_chế thêm các tước Hầu mới

_chế thêm các chữ Thượng Trí Tự, Đại Trí Tự . . .

_chế thêm các tước hiệu : Vinh Lộc Đại Phu, Triều Liệt Đại Phu vv

_chế thêm các chữ sắc phong cho các công thần: Suy Trung, Đồng Đức, Hiệp Mưu, Bảo Chính vv
Đặc biệt có Lũng Nhai Công Thần: những người đã dự hội thề Lũng Nhai.

Những chữ sắc phong từ Thượng Trí Tự đến Suy Trung Đồng Đức Hiệp Mưu Bảo Chính Lũng Nhai Công Thần là đặc biệt triều Lê. Vì công thần rất nhiều mà tài nguyên quốc gia có hạn, phải có chữ sắc phong để công thần được vinh hiển.

Nhà vua còn rất chu đáo, nghĩ đến những người lính trơn mà dầy công gian khổ :đội quân Thiết Đốt. Những người này được cấp lộc điền.

Ngài dĩ nhiên nhớ đến người đã chết, truy phong cho họ và dòng dõi họ được đặc ân . Đặc biệt nhất là nghĩa sĩ Lê Lai. (Suốt 360 năm nhà Lê, dòng dõi của vị này được quý hiển)

Hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn !

VI) Tướng mũi của vua Lê: đại nạn năm 49, 50 tuổi

Như trên đã nói, hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn !

Còn tướng mũi của vua Lê thì sao ?

Tướng mũi của vua Lê không nói về tính tình , mà nói về vận hạn cuộc đời. Tướng pháp thường nói về sự giàu nghèo, sang hèn của một người ; ít khi nói đến tính tình. Tướng "môi dài mỏ quạ" thì quả

là tướng xấu , xấu cả về tính tình. Còn tướng mũi của vua Lê chỉ có ý nghĩa: nhà vua gặp đại nạn năm 49, 50 tuổi. Vì đầu mũi ứng vào vận hạn tuổi này .

Quả vậy, vua Lê băng hà lúc 49 tuổi.

(Vì ngài lao tâm lao lực quá nhiều)

Chú Thích:

Về tướng pháp, tướng đầu mũi nhọn hoặc quặp chỉ nói là người đó bị nạn năm 49, 50 tuổi thôi, không có nghĩa là bị chết năm đó. Trường hợp vua Lê, thì tướng vua là tướng Hoàng Đế, quá đẹp, nên tướng đầu mũi xấu trở thành phá tướng, có thể gây nên đại họa.

Còn về tâm sinh lý, thì ngài lao tâm lao lực quá nhiều . Thông thường thì người vì nước vì dân, vì người khác thật khó lòng mà thọ được. Mười năm đánh giặc thật gian khổ. Lên ngôi, biết bao nhiêu việc lo nghĩ ; nội việc phong thưởng cho công thần : triều ngài, tràn ngập chức tước, danh chức. Rồi lại còn tình nghĩa với nghĩa sĩ Lê Lai , với các cận tướng ; xem việc ngài khóc, vì sợ ông Lê Lễ bị bạc đãi thì đủ biết. . .

Xem bài :

[Hai danh tướng Đinh Lễ và Lê Lễ](#)

VII) Trần Nguyên Hãn phê bình sai tướng của vua : phạm tội khi quân

Như trên đã nói,

_ hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn !

_ Tướng mũi của vua Lê chỉ có ý nghĩa: nhà vua gặp đại nạn năm 49, 50 tuổi.

Ta có thể nói rằng : không phải vua Lê nghi kỵ Trần Nguyên Hãn mà là Trần Nguyên Hãn đã nghi kỵ vua Lê .

Trần Nguyên Hãn đã phê bình sai tướng của vua, đã phao ‘tin thất thiệt’ này về vua Lê: phạm tội khi quân !

Những lời lẽ này dĩ nhiên đã đến tai vua Lê Thái Tổ, nhưng nhà vua đã bỏ qua. Gặp vua khác thì đã roi đầu, tru di tam tộc từ lâu rồi !

(Rất ngạc nhiên là các sử gia xưa nay không để ý đến điểm "phạm tội khi quân" này)

Nguyễn Trãi không đồng ý với Trần Nguyên Hãn. Trong Chí Linh Sơn Phú, **Nguyễn Trãi viết :**

{{ Còn như Câu Tiễn, ngoài chí phục thù là đáng kể, thì trong muôn phần không so được với vua ta

Đến như : uy thần chẳng giết, đức lớn hiếu sinh

Nghĩ kế nước nhà trường cửu

Tha cho mười vạn hàng binh

Gây lại hoà hảo hai nước

Dập tắt chiến tranh cho muôn đời

Địch phải theo thượng sách : hai nước vẹn toàn dân được an ninh

Như thế thì thịnh đức của vua ta Cao tổ nhà Hán sao sánh kịp

Vua ta phải sánh ngang hàng với hai đế ba vương lừng danh thuở trước }}

Không phải Ưc Trai tiên-sinh nịnh vua đâu, ông nói thực tình đấy !

Từ mấy chục năm qua, hai người đồng một ý, chỉ lúc này Ưc Trai tiên-sinh không bằng lòng Trần

Nguyên Hãn. Vì thế, Trần Nguyên Hãn ra đi, sau này bị bắt mà Nguyễn Trãi vẫn được tin dùng.

VIII) Sai lầm của sử gia và người đọc sử : cả tin

Sai lầm của sử gia và người đọc sử : cả tin. Tin gì ? _ Tin việc coi tướng và cứ tin đại rằng Trần Nguyên Hãn coi tướng đúng !

Như tôi đã chứng minh : Trần Nguyên Hãn coi tướng sai.

IX) Đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn !

Khi vua Lê sai 42 lực sĩ đi bắt Trần Nguyên Hãn, thì lúc đó nhà vua có đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn :

_ Như trên đã viết, Trần Nguyên Hãn đã phê bình sai tướng của vua, phạm tội khi quân !

_ Khi về hưu Trần Nguyên Hãn cho xây dựng phủ đệ to lớn, đóng nhiều thuyền bè, tuyển tráng binh, tích trữ khí giới.

Dưới thời quân chủ ngày xưa, thật quá đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn , tội mưu phản, nhất là lúc đó ông mới 39 tuổi . Giả sử lúc đó không có bọn nịnh thần gièm pha với Lê Thái Tổ ,thì ông cũng khó thoát được tội phản nghịch.

Cần ghi rằng nhà vua chưa có ra lệnh giết ông ; chỉ mới bắt về để chất vấn.

Ở đây, tôi không quá quyết rằng ông mưu phản , chỉ nói rằng đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn.

Giả sử ông không mưu phản , vậy thì ông xây dựng phủ đệ to lớn, đóng nhiều thuyền bè, tuyển tráng binh, tích trữ khí giới ; để làm gì ?

_ Có lẽ là để dự bị giúp Tư Tề lên ngôi Hoàng Đế sau này. Nếu thế, cũng không tốt đâu. Ngày xưa, Lưu Bị hỏi Khổng Minh nên lập ai làm Thái tử, ông không chịu nói ý mình mà lại bảo : "Việc nhà thì hỏi Quan Trương !". Xem thế, việc giúp Tư Tề không được coi là việc đúng; dù không phải là mưu phản !

Giả sử ông không mưu phản thì quả là ông cư xử vụng về quá vậy !

Ý của tôi là không thể trách vua Lê ra lệnh bắt ông. Ông quả là ái tướng của vua ; nội việc phê bình sai tướng của vua, gặp vua khác thì đã rơi đầu, tru di tam tộc từ lâu rồi.

X) Điểm son của Trần Nguyên Hãn: không kháng cự và tự tử

Không biết là ông có mưu phản hay không. Nhưng điểm son của Trần Nguyên Hãn là không kháng cự và tự tử trên đường về kinh. Điều này cho thấy là khi hữu sự, thì ông không kháng cự lại vua.

Tức là,

_ lúc bình thường ông bất bình với nhà vua

_ nhưng khi hữu sự, lúc chạm trán với việc nhà vua sai người đến bắt, thì ông vẫn nhớ rằng ông làm tôi cho vua Lê, vì thế ông không kháng cự.

Nhưng việc ông tự tử lại làm vua Lê nghĩ rằng ông quả có ý đồ bất chính (vì không chịu về đối chất); nên sau đó nhà vua ra lệnh giết Phạm văn Xảo.

XI) Vua Lê không có tru di tam tộc, không có giết Trần Nguyên Hãn

Vua Lê không có tru di tam tộc, không có giết Trần Nguyên Hãn.

Tôi ghi lại điều này, vì có thấy có nơi, người ta viết Vua Lê tru di tam tộc Trần Nguyên Hãn. Sự thực thì Vua Lê không có giết Trần Nguyên Hãn ; ông tự tử. Nếu không tự tử, thì khi gặp vua phân trần, chưa chắc ông đã bị giết.

XII) Nguyễn Trãi vẫn được tin dùng

Nguyễn Trãi , là bà con thân thuộc của Trần Nguyên Hãn, vẫn được tin dùng. **Chức vụ của ông kém hơn các công thần khai quốc, nhưng ngược lại, ông lại giữ một chức vụ tín cẩn : nhập nội hành khiển.**

Việc ông vẫn được tin dùng dù ông Trần Nguyên Hãn bị tôi phản nghịch là rất đặc biệt. Thời nhà Chu, việc này có thể xảy ra ; Từ đời Tần Thủy hoàng, ở nước ta và Tàu, người ta áp dụng câu : nhỏ cỏ nhỏ tận gốc ; tội phản nghịch thì bị tru di tam tộc.

Chỉ có vua Lê thì không thế, rất trọng đãi công thần.

Không những thế, các công thần cũng coi trọng ông Trãi. Thời Thái Tông, chính Lê Sát đề nghị cho ông vào giảng sách cho Thái Tông (ông vua trẻ này, lười biếng, không chịu học).

Ức Trai trải thờ hai triều, nếu không vì vụ Nguyễn Thị Lộ thì ân tình đối với nhà Lê thật là trọn vẹn. Xin nhắc : Thái hậu và triều đình tru di Nguyễn Trãi, chớ không có vua Lê nào giết Ức Trai cả. (Lúc ấy , vua Lê Nhân Tông mới ba tuổi (tuổi ta)).

XIII) Thánh ý của vị minh quân trẻ tuổi Lê Nhân Tông

Mùa đông, cuối năm 1453, vua Lê Nhân Tông bắt đầu thân coi việc nước ; Năm nay , nhà vua mới có 13 tuổi. Thật là vua giỏi , không hiểu làm thế nào mà thuyết phục được bà Thái Hậu bỏ quyền bính. (Trong 10 năm bà Thái hậu nắm quyền, nước nhà khốn đốn, cơ nghiệp nhà Lê có vẻ như bị sụp đổ đến nơi).

Vị minh quân trẻ tuổi Lê Nhân Tông này rất nhân từ, nhà vua khôi phục danh chức cho các công thần (hình như **tất cả** các công thần) đã bị giết. Năm 1455, vua Lê Nhân Tông đại xá và ông Trần Quốc Duy, con thứ của Trần Nguyên Hãn được làm quan . . .

XIV) Con thứ của Trần Nguyên Hãn làm quan to và lâu dài

Năm 1455, vua Lê Nhân Tông đại xá và ông Trần Quốc Duy, con thứ của Trần Nguyên Hãn được làm quan . . .

Số là, theo gia phả họ Trần (dòng dõi ông Trần Nguyên Hãn) , đăng trên Trang Nhà Việt Nam Gia Phả, thì khi bị giải về kinh ông có mang theo người vợ thứ ba và một con còn rất nhỏ. Hai người này bị giam lại _vì vua Lê vẫn nghĩ là Trần Nguyên Hãn có tội (**Vua Lê có lòng nhân : một người bị tội phản nghịch mà vợ con chỉ bị giam** , với thời xưa là đặc biệt lắm) ; người con đó là Trần Quốc Duy được Vua Nhân Tông phóng thích ra làm việc nước, Ông làm quan triều Lê 28 năm đến chức "Tiết Khoa Chế Lễ". Khi về hưu, ông sống yên ổn ở quê nhà . Khi chết , được tôn làm Thành hoàng.

Nhận xét :

Ông Trần Nguyên Hãn , khi bị giải về kinh , có mang theo người vợ thứ ba và một con còn rất nhỏ, trong khi ông cho hai người vợ lớn và các con lớn trốn đi. Điều đó có nghĩa là : ông tin rằng vua Thái Tổ sẽ không nỡ giết hại vợ con ông. Điều này ông đoán trúng phong phúc ! Vậy mà tại sao ông lại phê bình tướng vua SAI bét, lại đồn âm lên với nhiều người như vậy ? Thật không hiểu nổi ! Có lẽ vì ông là dòng dõi nhà Trần, nên nhận thức của ông về vua Lê trở thành thiên lệch ?

XV) Độ lượng của vua Lê : không tru diệt con cháu nhà Trần

Ta thấy rõ độ lượng của vua Lê ở chỗ nhà vua không tru diệt con cháu nhà Trần.

Nhớ rằng nhà Trần, ở thời điểm đó, là dòng vua cuối cùng và trong việc ngoại giao với nhà Minh, vua ta vẫn phải nói là con cháu nhà Trần không còn ai nữa. Vậy thì, thật là thuận lợi cho vua Lê, nếu con cháu nhà Trần **thật sự** không còn ai nữa !

Ở địa vị vua Lê, hầu hết các nhà chánh trị thời xưa đều tru diệt con cháu nhà Trần. Như Trần Thủ Độ đã làm với tôn thất nhà Lý.

Nhất là vua Lê có cơ hội ngàn vàng : có đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn. Tội phản nghịch thời đó là tội tru di tam tộc. Có lý do chính đáng để tru diệt con cháu nhà Trần. Cụ thể là giết ngay cậu bé Trần Quốc Duy .

Bọn nịnh thần dĩ nhiên đã khuyên vua làm việc ‘nhỏ cỏ tận gốc’ này ! Vua Lê đã không làm thế và cũng không truy sát những người con khác của Trần Nguyên Hãn

Nhắc lại : việc Trần Nguyên Hãn tự tử lại làm vua Lê nghĩ rằng ông quả có ý đồ bất chính (vì không chịu về đối chất). Không tru diệt con cháu nhà Trần hoàn toàn là do lòng nhân của vua Lê !

Theo suy đoán của tôi, dòng dõi nhà Trần thời đó, chỉ có một mình ông Trần Nguyên Hãn :

_ Trần Nghệ Tông và Hồ Quý Ly đã giết gần hết con cháu nhà Trần

_ số còn lại thiệt mạng trong cuộc chiến giữa nhà Hậu Trần và nhà Minh.

_ Trần Nguyên Hãn là dòng dõi của Trần Nguyên Đán (ông này kết thông gia với Quý Ly nên thoát chết).

Bởi vậy, dòng dõi thật sự của nhà Trần, hiện tại ở nước ta chỉ có dòng dõi Trần Nguyên Hãn . Họ còn được là nhờ lòng nhân của vua Lê Thái Tổ ! Chi nhánh phồn thịnh nhất, và được công nhận là dòng dõi thật sự của nhà Trần là hậu duệ của ông Trần Quốc Duy, cậu bé đã tháp tùng Trần Nguyên Hãn về kinh.

XVI) Vua Lê mang tiếng ác vì Trần Nguyên Hãn coi tướng sai !

Như đã nói ở trên, sử gia và người đọc sử : cả tin. Tin gì ? _Tin việc coi tướng và cứ tin đại rằng Trần Nguyên Hãn coi tướng đúng !

Như tôi đã chứng minh : Trần Nguyên Hãn coi tướng sai.

Nhưng mà, hiện tại, rất nhiều người tin rằng vua Lê Thái Tổ, vị đại anh hùng, là kẻ ác. Trên diễn đàn Internet, sách vở, báo chí, thiên hạ chưởi bới vua Lê thậm tệ ; cứ như là vua Lê là kẻ thù của dân tộc không bằng !

Vua Lê mang tiếng ác.

Vua Lê mang tiếng ác chỉ vì Trần Nguyên Hãn coi tướng sai !

XVII) Còn nhiều phê bình sai lầm về vua Lê, vị đại anh hùng . . .

Bài luận này là bài đầu tiên trong loạt bài tôi viết về vua Lê, vị đại anh hùng . . .

Từ mấy mươi năm nay, tôi rất bất bình vì đọc những lời sách vở, báo chí, thiên hạ chưởi bới vua Lê . Họ chưởi vua thậm tệ ; cứ như là vua Lê là kẻ thù của dân tộc không bằng !

Hầu hết đều không thuộc sử, cứ nhắm mắt nói càn, hoặc lập lại lời bình của Trần Trọng Kim rồi tán

rộng ra. Họ cũng không có kiến thức ; không biết gì về tướng pháp và Câu Tiễn, mà cứ tin rằng Trần Nguyên Hãn coi tướng đúng !

Như tôi đã chứng minh : Trần Nguyên Hãn coi tướng sai

Bài luận này chỉ giới hạn ở vụ án Trần Nguyên Hãn :

_Trần Nguyên Hãn coi tướng sai

_Tướng mũi của vua Lê chỉ có ý nghĩa: nhà vua gặp đại nạn năm 49, 50 tuổi.

_Hành động vua Lê khác hẳn Câu Tiễn !

_Dưới thời quân chủ ngày xưa, thật quá đủ bằng chứng để buộc tội Trần Nguyên Hãn , tội mưu phản

_Ta thấy rõ độ lượng của vua Lê ở chỗ nhà vua không tru diệt con cháu nhà Trần.

Còn nhiều phê bình sai lầm về vua Lê, vị đại anh hùng . . .

Tôi còn nhiều bài khác về vua Lê.

Xin nói trước rằng : vua Lê là người đức độ và là bậc tài năng quán thế , tài vua Lê thật cổ kim có một.

Chép lại đây **điều Nguyễn Trãi** viết trong Chí Linh Sơn Phú :

{{ Còn như Câu Tiễn,ngoài chí phục thù là đáng kể,thì trong muôn phần không so được với vua ta

. . .

Như thế thì thịnh đức của vua ta Cao tổ nhà Hán sao sánh kịp

Vua ta phải sánh ngang hàng với hai đế ba vương lừng danh thuở trước }}

Không nên khinh thường Úc Trai tiên-sinh, mà bảo là ông nịnh vua, sự thực là như Úc Trai đã viết !

*

*

* Lê Anh Chí *

Sách tham khảo

Đại Việt Sử Ký Toàn Thư, Sử quan đời Trần và Lê

Đại Việt Thông Sử, Lê Quý Đôn

Lam Sơn Thực Lục, Nguyễn Trãi viết theo lời kể của vua Lê Thái Tổ

Khâm Định Việt Sử Thông Giám Cương Mục, sử quan triều Nguyễn

Hoàng Lê nhất thống chí , Ngô gia văn phái

Lịch triều hiến chương loại chí, Phan Huy Chú

Việt Nam Sử Lược, Trần Trọng Kim

Đông Châu Liệt Quốc

Hán Sở Tranh Hùng

Sử Ký , Tư Mã Thiên

Tam Quốc Chí Diễn Nghĩa, La Quán Trung, dịch giả Tử Vi Lang

Thơ văn Lý Trần, Ủy ban khoa học xã hội Việt nam

Việt Nam Văn Học Sử Yếu, Dương Quảng Hàm

Chí Linh Sơn Phú, **Nguyễn Trãi**

Việt Nam Gia Phả <http://www.vietnamgiapha.com/>